

„Danferen“

et halvgentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,

udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

„Danferen“ udgår hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Aargang 1 de Forenede Stater \$1.50, Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forud.

Beskrivelse, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen.
Alle Brev og til „Danferens“ Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseres:
A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danferen“

bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykt. Ophævelse medtages af Abonnementer, og af Gæld er betalt, i Overensstemmelse med de forenede Staters Postlove.

Når Leserne henvender sig til Folk der opretter: Bladet, enten for at købe hos dem eller for at få Oplysning om det auctentiske, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gavnlig nytte.

De bør være os behjælpelig med at skaffe de 1000 nye Abonnenter paa „Danferen“. Denne forøgede Udbredelse vil nemlig sætte os i Stand til en betydelig Fremgang i Bladets Indhold.

Fra nogle af vore mest interesserede Lesere og Korrespondenter har vi i den sidste Tid modtaget flere Forslag om visse hensigtsmæssige Endringer i Bladets Spalter. Vi ønsker i den Anledning at oplyse, at naar vi ikke straks nu tager Forslagene til Folge, mener det dog ikke, at disse er skrinnagt. Dertillige: Men indtil „Samfundets Marsmøde“ vil det blive os umuligt at praktisere saadanne betydende Forandringer, som vi til Lesereens Fordel haaber at kunne blive sat i Stand til umiddelbart efter Marsmødet.

I Anledning af den i Tirsdags udtalte Jæst paa Dana College sidste Lørdag udgav vi som Komplement til Skolen et „Danferens“ Ekstra-Blad. Den Lykke, vor udfangede Tid fremkaldte, foranledigede os, som De vil se, til at lade hele dette „specielle“ Blad optrykke i „Danferen“, idet vi gaar ud fra derved at have handlet til alle vore Leseres fulde Tilfredshed. I den Forbindelse vil vi atter bede Dem: Gør, hvad De formaar, for at ud-brede „Danferen“; vore gyldne Løfter skal blive indfriet hver og en.

I Folge Telegram fra København af 25. April har Kong Edwards Besøg der udklaret sig til en national politisk Begivenhed. Ingen Ende for har Danferne saa kraftigt tilkendegivet en saadan Entusiasme for en fremmed Monark. Det danske Folk har bl. a. sendt Kong Edward en Adresse, hvori det udtrykker sin varmeste Hengivenhed for ham. Og ellers har især alle Landets Institutioner og betydelige Foretagender konkurreret om at hylde den høje Gæst. Kongen Edward er bleven udnævnt til Væres-general i den danske Armé og til Værespræsident i Officersforeningen.

— Det er rimeligt, at Besøget vil faa politisk Betydning. Man mener bl. a., at det vil lede til en haardt tiltrængt politisk Forståelse mellem Sverige og Danmark. Hvem saa af disse to Lande, der skal hænges sig, om der i det hele vil kræves slyndrlige Nyheder, er et Spørgsmaal, man indtil videre bedst lader staa hen.

En Folkets Mand.

Præsident Roosevelt's Forhold til Kongressen og omvendt — det kender vi alle mere eller mindre til. I Kongressen er Præsidenten ikke videre populær. Han vil have noget nyttigt udrettet. Og det mangler ham jo ikke paa Mægt og et eget Parti i begge Kongressens Huse. Heller ikke mangler det paa Udvalgte fra Præsidenten eller paa Hingebeg fra Regeringens Chef, i hvad Retning der behøves Lovgivning. Men alligevel skiver det ikke til noget. Folkets Repræsentanter i beg-

ge Huse vil ikke, som Præsidenten vil. Det er i Reglen kun et Mindretal, han kan saa med sig. Nu ligger det nær at spørge: Hvem repræsenterer Folkets Villie og Interesser bedst, enten dens Repræsentanter eller Præsidenten?

Folket kender en hel Del til Roosevelt's Politit, hans „square deal for all“. De kender ogsaa en Del til, hvad hans Politit skyldes for. Det vilde være interessant at se et Udttryk for Folkets Mening om overfor Roosevelt just paa dette Tidspunkt.

Folkets Mening om overfor Roosevelt og hans Politit har nepel fundet Udtryk gennem en Afstemning, som „Success Magazine“ har ladet foretage. Dette Blad udgives af en forhenværende Rebrafrakoner. Det har 12,000 Solddere, af hvilke en Trediedel er Forretningsmænd, en anden Trediedel professionelle Mand, og den øvrige Trediedel er Landejere eller Mænd, som ingen Værfættigelse har. De er alle ved deres Subscription forpligtede til at besvare Spørgsmaal af Interesse for Offentligheden, naar saadanne forelægges dem af Redaktøren.

Spørgsmaalene, som forelægges dette assjurerende Redaktionsstab, kredse om Roosevelt's Politit. Redaktøren skriver: „Vi har haft 7 Aar af Agitation, Afsløringer, kriminelle Forfølgelser og slaaende Besøger for, at mange af vore „ledende Borgere“ gør Uret efter stor Stala. Disse ulyttelige Begivenheder er bleven poppet off med Panic og haarde Røder. I verraagning af disse staendgeringer lynes det Udgiwerne af vor Sigtighed just nu at finde ud, om Folket ønsker at gaa videre, at gennemføre Roosevelt's Politit; at gøre „the job“ jærdig — med Jærfør, at de haarde Tider og de utrøgge Dordhold skal forjættelse; at vrisje ven prakttje stontrol af vor Regering ud af Hænderne paa den korrupte Alliance mellem Storfjorettning og sjet Politit; at gennemføre Roosevelt's Vejtemmelje lige mod rige og fattige, eller om de har faaet nok og ønsker „Hvile“ fra Roosevelt's Maade at tage Tingene paa.“

Spørgsmaalene er formet med det for Nje at faa Svar, som kan vise Folkets Mening i Dag angaaende de nævnte Sager og tillige angaaende Spørgsmaal om vore nationale Ressourcers Bevarelje, Opbyggelsen af Glæden, Vibeholdelsen af Phillippinerne etc.

Stemmerne ladet mærtværdig endlidig. Paa Spørgsmaalet: „Skal Regeringen øve stærkere stontrol over Korporationer, som gør medlemstattsig Forretning?“ faldt der 146 Stemmer for og 209 imod. Et andet Spørgsmaal: „Vilde De understøtte Præsidenten og Kongressen i Gennemførelsen af korporations-Reformer, som gaar i Retning af en permanent Forbedring af vore sociale Tilstande, selv om det skulde koste Dem personlige Dje i Retning af „Pengepanit“, Indskrænkning af Bankkredit og anden Indfyldelse paa Forretning?“ sit 9,137 Stemmer for og kun 175 imod. Den Slutning, at Landet ikke længes efter „Hvile“, er mundgaelig, siger Redaktøren.

Spørgsmaalet, om Landet burde beholde Phillippinerne drog 5,214 for og 3,994 imod. Angaaende Forøgelsen af vor Flaade stemte 8,218 for, 1,088 imod. Tiltraeddeligheden af at udlægge flere Summer for Uddiklingen af vore nationale Ressourcer, saasom indenrigsfe Vandveje, Irrigation, Panamakanalen etc. sit 9,050 Stemmer for og 226 imod.

Præsident Roosevelt's Administration tilstemtes med 8,648 mod 669 Stemmer. Spørgsmaalet om Præsidentkandidater, besvaredes med en overvældende Forbring paa, at Roosevelt gemnomines. Redaktøren af „Success Magazine“ drager følgende Slutningen: „To ekstraordinære staendgeringer fremgaar af disse Svar: een, at de skærpe Partilinjier er ved at nedbrudes i en Udstrækning, som hidtil ikke har været kendt, og to, at der gør sig en stærk Følelse gældende, at Præsident Roosevelt, som en fint og pointeret udtrykker sig, ingen Ret har til at forjæge os.“

Ovenstaaende er sikkert en meget sigende Afstemning. Roosevelt har bundet Folket. Han har ikke alene faa g t, men han har i S t a n d i b e r v i s t, at han vil, at alle skal over-

jares lige Ret, at rige som fattige og store som smaa skal adlyde Lovene. Og det er noget, det almindelige Folk ved at sætte Pris paa, hos hvem det saa end findes. Det var sikkert ligegyldigt, om en Reaktionær skulde blive opstillet som Præsidentkandidat — han vilde blive slået med en overvældende Majoritet.

Forbudsagen.

Med faste skæmpesridt gaar denne Sag fremad og snart jagt hele den civiliserede Verden. Derhjemme i Gædrelandet, hvor man tidligere ikke tænkte sig, at det kunde gaa an at hævde en Værfættigforretning, forbydes nu den ene af disse efter den anden, eller i hvert Fald Udskankning af berusende Drikke, saa snart Sagen henføres til Folkets Afgørelje ved Stemmegivning. Og i gamle England trues Drikke-trajfikken meget stærkt, i det mindste med stor Indskrænkning. Ja selv det ødriftende Ryjkl and kan ikke holde Afholdsbevægelsen ude.

Men det var vort eget Land, vi først og fremmest tænkte paa. Bel gælder ogsaa her det gamle Ord, at „det er arligt at love, men besværigt at holde“. Vi mener, at det er arligt og forholdsvis let at give Lovene den langt vanskeligere at faa Kvænen overholdt. Det har vi Erfaring nok om i de Stater, hvor Produktion og Salg af berusende Drikke for nogle Aar siden forbødes ved Lov. Vi har selv set, hvor let det var at faa de stærke Varer i en saadan Stat trods Forbudet. Men derfor kan man ikke holde op med at give Lov. Og Afholdsfolket er heller ikke blevet træt over disse Skuffelser. Bevægelsen gaar stadig fremad, som vi begyndte med at sige, med faste skæmpesridt. Den opvofende Slægt opdrages med Afstij for Drikke-traffikken. Og selv gamle Transeer eller Drifkere ser de flæmne Gælder af Drikke-traffikken og vender sig imod den.

Afsta — Stufferer stænder i Bevægelse. Der er en Linn, som maarked sig her. I et Land, hvor der er Følelse, der maarked sig her. I et Land, hvor der er Følelse, der maarked sig her. I et Land, hvor der er Følelse, der maarked sig her.

De sidste Sejre, Afholdsagen har vundet, skaldes jærlig „Local Option“-Loven. Denne Lov har visejlige fine svage Sider. Det er ikke let at gennemføre Forbud mod Drift i en lille Kommune, naar Raadofommenen salbyder de forbudte Varer. Men denne Lov har ogsaa sin gode Side. Den er egentlig helt ideal. Den henstiller til Folket i enhver Kommune, om det vil have Saloon eller ikke. Og disse enkelte Kommuner, som ellers afgør andre Sager af lokal Interesse, huorfor skulde de ikke ogsaa afgøre denne Sag? Der er jo vist det ideelle i local Option Loven. Den ene Kommune kan ikke paatvinge den anden et Unde, som de sniffer sig befriet fra. Og et Mindretal i en Kommune kan ikke paatvinge et Mer-tal et saadant Unde. Heller ikke kan et større Statsansjund paatvinge det mindre Samfund et Unde, Folket selv stemmer imod.

Men lad være, at Local Option endnu er en mindre fuldkommen Forholdsregel mod Driftskødet. — Princippet er rigtig, og saa arbejdeman for det ad de bedste Veje, man kender. Og imidlertid opdrages en ny Slægt under Bevægelsen's Raavirkning, og der jarmes stadig ny Erfaring, saa man finder nye Veje at gaa frem ad til endelig Sejr.

Det Argument, at en Forbudslov ikke kan overholdes, det vil aldrig veje noget imod Afholdsbevægelsen. En god Lov taber ikke sin Betydning ud, at den bliver overtraadt. Hvor ofte f. Eks. det Forbud „Du maarked ikke tjæle!“ er bleven overtraadt, saa staar det der ligegodt, og vi tænker aldrig paa at forandre Budet, men derimod at opdrage Folk til at adlyde og overholde det.

Heller ikke det Argument, at det skæber Forretningen i Landet, vejer

noget. Forretning er ikke det første Bøn, der bør tages. Og ellers — hans Forretning, der drifter, enten han saa er saaldet Forretningsmand, eller han er Arbejdsmand, hans Forretning, hans Familie gævnes jændelig ikke ved Drikke-traffikken. Og skal man tage Bøn til Forretning, lad os saa tage lige saa meget Bøn til Smaamandens Forretning som til de stores.

Og saa er der endda de moralske Bøn til tage. De burde ogsaa sættes foran Forretningshensynet. Og sidst, men ikke mindst bør der tages Bøn til Mennekesets aændelige Vel for Tiden og for Evgigheden. Den Vej til evig Fortælle, som gaar igennem Solonnen, den bør spæres.

Meddelelse fra Danst - Amerikansk Selskab.

Chicago, April 29. 1908.

Hr. Redaktør!

Siden Generalforjamlingen i Chicago den 22. Februar har Danst - Amerikansk Selskab haft en Tilgang af 37 nye Aktionæer, hvoraf 12 fra København. Denne Tilslutning, ikke mindst fra Danst hjemme i Moderlandet, er et glædeligt Vidnesbyrd om Interessen for Selskabet og dets Virksomhed.

Som Svar paa en Indbydelse til Professor Wih. Andersen i København om at besøge Amerika i Foråret eller Efteraaret 1909, meddelejer Professor, at det vil være ham en Glæde at modtage en saadan Indbydelse, men henstiller til Selskabet af personlige Grunde at udstætte Besøget til For- eller Efteraaret 1910.

Grev Witte kritiserer!

Den tidligere Premier- og Finansminister Grev Witte har blandt sine mange stærkt udprægede Egenskaber ogsaa den at være aabenhjertet i en til Lider ret generende Grad. Efter at have formaaet at fange sig en fososal Forme løler sig nu abfollo

„Grev Witte er imidlertid ikke den Mand, som lader sig standje af den Slags Hindringer, og han har, som det forordrigt var at vente, sørjet for, at hans Udtalelser ved den nævnte Lejlighed blev kendte i saa vide Kredse som muligt, idet han har ladet dem udgive i Trykken.

I denne ret omfangsrige Prochure jer man blandt andet, at Witte jærbes indtrængende advarer den russiske Regering mod at indlade sig paa finansielle Eksperiment. Det er først og fremmest nødvendigt,“ siger han, „at Ruslands Statsusholdning bliver ordnet paa en formustig Maade; for Betrugælsen af Ruslands Magt udadtil er dette ligesaa nødvendigt som en stor og stærk Hærf. Selv om vi er godt rustede, er vi dog svage, hvis Folkets Lemmer er tømte. Spørger man nu, hvad vi skal gøre for at styrke Ruslands Kredit, saa Svaret blive dette: vi maarked holde op med at leve over Evne, hviffet vi allerede alt for længe har gjort. Man plejer dog ikke at laane et Mennekes Penge, naar vedkommende lever højere, end hans Indtægter tillader det. Gør man det alligevel, er det kun med Aggerrenter. Reg erklærer det derfor at være Mandhed, naar nogen nu siger, at Rusland i Djeffillet kan optage Millioner paa anjændige Villkaar.“

Endvidere udtaler Witte, at han bestemt maarked fraraade at bygge „risikable Baner“, især Amur-Baner; derimod bør man saa hurtig som muligt gøre den sibiriske Bane dobbeltsporet.

Saad Flaadebyggeriet angaar, erklærer Witte sig som en afgjort Modstander af samme, da Rusland ikke i de nærmeste Aar har Maarked til at kaste Millioner ud til en ny,

stor Krigsflaade; man maarked mindst vante tolv Aar dermed. Desuden vilde en stor Flaades Dvejler koste 80 Millioner Rubler aartig, og uden jædige Dvejler er en Flaade intet værd. Den Gang Rusland nød den største uæjelse udad til, havde det ingen Flaade.

Som ovenfor omtalt har denne største strittik vort megen Forbitrelje, og Rigsraadets Centrumgrube lidjender i de nærmeste Dage en offentlig Protest mod Wittes Paastænde.

Barnet og Glæden.

Efter Guds Vejtemmelje hører Barnet og Glæden jammen. Det er ikke normalt, naar et Barn er tungt i Sindet. Barndomstiden er Livets friffte Morgenlund, da der ikke burde være slynderlig Lyngjel og Sorg. Vor Gerning bliver da nærmest at lydte de Hindringer til Side, som jæller sig mellem Barnet og Glæden. I ældre Tid tænkte man mest paa at give Barnet noget, det kunde have Nytte af senere. De blev proppepe med Kundstaber, som først kunde være dem til Nytte om 10—20 Aar. Der var noget skævt i det Synspunkt, thi Barndomstiden er en jelsjændig Tid lige saa vel som Ungdoms- og Manddomstiden.

Nu til Dags er vi nær ved at gaa i den modstætte Gæst. Der siges: „Vi skal ikke lære Børnene andet, end hvad de kan fatte lige i Djeffillet.“ Vi skal tage Bøn til begge Sider.

Den eneste bærende Grundvold for Glæden er Daabspagten. Gud er glad, thi han lever i Salighed, og han vil, at ogsaa andre skal være glade.

Vi skal hjælpe Børnene til at faa Ud i den Glæde, der findes i Samfundet med Gud, thi vor Fæstler siger, at Guds Nige tilhører de smaa.

Vige saa oplivende det er at se glade Børn, lige saa trist er det at se Børn, der er aændelig og legemlig forkomme. Nær i de store Byer findes det ogsaa i de smaa. I Lynden, der en Stjld de j, men undersøger vi saa, hviffen Synd, der er den største Mærfag deri, vifer det sig at være Drukkenstaben, der enten direkte eller ad Umveje bærer Stjlden. Der er ogsaa en Del andre Grunde. Et Hjem kan være saa fortvælet, saa Børnene maarked gaa for Lud og kaldt Vand.

Det kan være Strid og Splid i Hjemmet, der formærker Børnens Himmel, eller Jægen efter Hornjælfjer og Selskabelighed kan gøre Børn og Forældre fremmede for hinanden.

Der er to Veje at gaa, dersom Hjemmet addeles jviger sin Opgave, enten kan man søge at hjælpe Hjemmet paa Jøde igen, eller man kan tage Barnet fra Hjemmet. Den første Vej er sikkert den bedste, men er af mange Grunde langt den vanskeligste. Samfundet og Lovgivningsmagten gør nu langt mere for fejrbjente og forladte Børn end tidligere.

I England gives der meget store Børnehjem. Her i Danmark er vi ved at komme bort fra de store Børnehjem og søger at anbringe Børnene enkeltvis og i gode Hjem, idet vi mener, at de Forhold, der mest nærmest sig de normale, huorunder et Barn vokser op, er de bedste.

Maarked vi Forældre spørger: „Hvad kan vi gøre, at vore Børn kan faa en lykkelig Barndomstid?“ maarked vi huske paa, at megen Mangel paa Glæde har en legemlig Mærfag.

Børnens legemlige Vel beror i mange Aar albeles paa deres Dmgivelser. Det er af meget stor Betydning for deres Sundhed, at Moderen selv ammer sit Barn. Det er meget vigtigere end mange tænker, at Barnet i sin første Levetid faar Modernælfen. Mange, der som vokse gaar med et svagt Sælbred, har faaet Spiren dertil i deres første Barndomstid, da de blev flæffet op. Det er en stor Synd af Moderen at give Barnet Mærfag, dersom hun kan give det Die. Desværende bliver der fler og fler, som ikke kan give Barnet Bmjst. Ved Undersjælfjer er det godt gjort, at det er Driffældighed, der er Mærfag, idet Kvinder, hvis Fædre eller Bedste-

fædre har været driffældige, ofte mistet Evnen til at give Die.

Men kan Moderen ikke give Die, bør hun i det mindste selv renje og vasje Barnets Mærfag. Rentlighed og friff Luft er ogsaa absolut nødvendig.

Maarked de bliver lidt høje, skal vi huske, at deres smaa Hjærner let kan overanstrenges. Et Barn skal ikke være et lille Deksifon, jylt med Mærfag og Navne. Vidunderbørn bliver næsten aldrig til noget overerdentlig, maarked de vokser til.

Færfagt maarked vi huske, at Arbejde er en Skilde til Glæde. Lediggang gør ingen glad. De verdens-trætte, blæjerede Mennekeser er i Reglen dem, der intet alvorligt Arbejde har for. Børn vil gerne arbejde. Leg er i Forjningen deres Norm for Arbejde, og deres prægtige Fantasi kommer dem til Hjælf. Maarked en lille Pige gaar med sin Duffe, er det hendes Barn, som nødvendigtvis skal passe, og Drengen, der trækker med en Sten, gør efter sin Opfattelse virkelig et Arbejde, han slytter sin Nje.

Tærfen jægte en Dag til en lille Dreng, der stod og rodete i en Dunge Sand: „Du leger nok“, men Drengen jægte fortrydelig: „Jeg leger ikke, jeg bejstiller“. Vi bør ikke stille os altsfor overlegne overfor deres Leg, men gaa ind paa deres Tanfegning, det glæder dem.

Det er slemm for voksne, naarked er arbejdsløse, men det er rigtig nok ogsaa slemm med Arbejdsløshed i Børneverdenen. Megen Brosten, Strigen og Hurlumhejl kunde indgaaes, dersom de voksne fejrbjente og fæstjætte Børnene. Tærfen uvedet ikke det kofbare Legetøj. Det er for dyrt og jæfetter heller ikke Børnens Fantasi saa godt i Bevægelse, som det hjemmelævede.

Lad ogsaa Børnene hjælpe ved vort Arbejde. Naturligtvis tager det længere Tid, og maarked laver de ogsaa Grifferi dermed, men det gjørde ogsaa vi, da vi som smaa julle lære at arbejde. Ingen er født Mæstler, men man maarked frube, til man lærer at veje.

Saad paa deres mange Spørgsmaal, selv om de til Lider kan komme ubejelligt, ellers kan det hælde, at Barnet gaar andet Steds hen og faar Oplysningerne paa en uheldig Maade.

Skal Barnet god Værfættig og gode Kammerater, det er det bedste Bærfn mod daarlige Ting!

Has paa, at de ikke faar slette Vaner. Tobærfgrgning er meget nedbrjndende for Børn. Den skader deres Sælbred og jvæffer deres Opfattelseevne.

Tilstræffelig Sævn er nødvendig for, at et Barn kan befinde sig vel. 7 Aars Børn bør have 10—12 Timers Sævn. Gymnastik, Sport og legemlig Arbejde er ogsaa godt jem Modvægt mod det stilleliddende Liv i Skolen.

En god Samviffighed giver et glad Sind. Vi maarked hjælpe Barnet til at have en god Samviffighed baadede overfor Gud og Mennekeser. Stærfam det ikke til at lyve ved at stræffe det for itrengt, naar det søker sig. Det lægger en daarlige Grundvold for det senere Liv.

Glæde er ikke et med Hornjælfjer. Sovedbetydningen ligger i det jævne Liv til daglig. Vi bør vante Børnene for daarlige Udspredelser, f. Eks. Varietæer, daarlige Bøger og Maarked. Daarlige Udspredelser ræner den sande Glæde. De store Børnesjælfsker og Waller højer ogsaa til de slette Hornjælfjer, der fører de vokses Rjnteligh og Missetilise ind i Børnens Liv.

Det bedste Middel mod slette Hornjælfjer er ikke Forbud derimod, men Lejlighed til at møde gode Glæder. Vi kan omvintre Børnene til at famle i Næfetter, siffe, gaa Lange Ture og læse gode Bøger.

Endelig maarked vi lære Børnene at sige Tak og have et taknemlig Sind. Et taknemligt Mennekes har læt ved at være glad, medens den fordringsfulde aldrig er fornjstet.

Gud hjælpe os til at give vore Børn en glad Barndomstid, saa de maarked faa en friff, daadskærfign Ugladom! („Sern. Nr.“)